

NEMZETGAZDASÁGI
MINISZTERIUM

MUNKAFELÜGYELETI FŐOSZTÁLY

J E L E N T É S

a munkavédelmi hatóság 2015. évi ellenőrzési tapasztalatairól

Bevezetés

A munkavédelmi hatóság 2015. év ellenőrző tevékenységét a 2015. évi Ellenőrzési Irányelvek, az Országos Hatósági Ellenőrzési Terv és a megyei munkavédelmi hatóságok munkaterveiben meghatározottak figyelembe vételével végezte.

A munkavédelmi hatóság elkötelezett abban, hogy a munkavállalók egészségét és biztonságát, valamint hosszabb távon a munkavégző képességét és életkilátásait veszélyeztető munkakörülmények javuljanak, a munkavédelmi ellenőrzések hatékonyabbá váljanak.

A célkitűzéseknek megfelelően a munkavédelmi szakmai tevékenység az európai jogi aktusok és a hazai szabályozások maradéktalan megtartására és érvényesítésére épült. A szakmai tevékenység tükrözte a megelőzésre irányuló szemléletet, a munkavédelmi hatósági ellenőrzések során megmutatkozott az elkötelezettség a munkavédelem társadalmi hasznossága iránt.

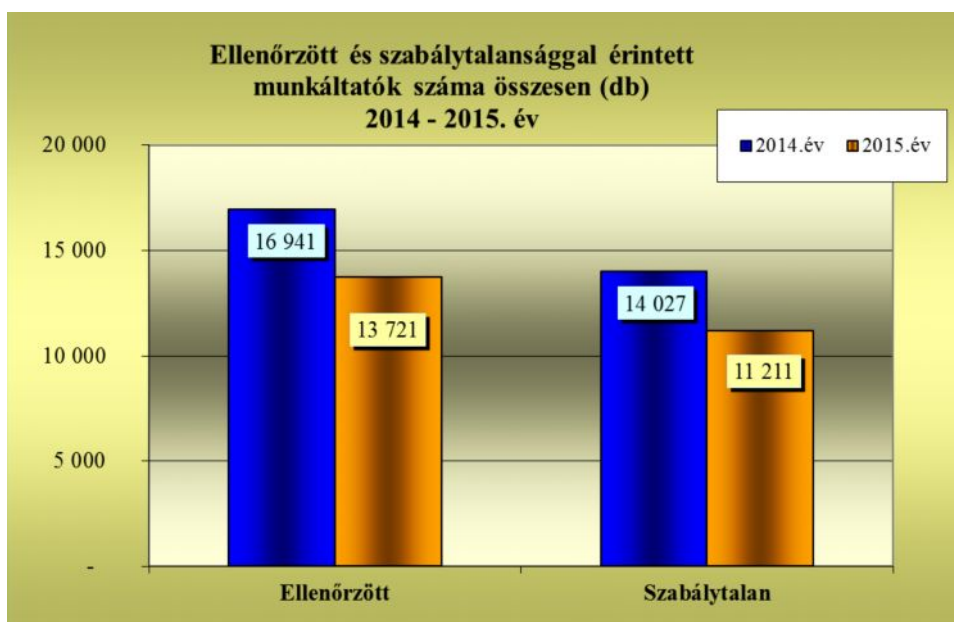
1. MUNKAVÉDELMI ELLENŐRZÉSEK

1.1. Ellenőrzött és szabálytalansággal érintett munkáltatók, illetve munkavállalók

2015-ben a munkavédelmi hatósági ellenőrző munka 13 721 munkáltatóra terjedt ki, amelynek során a munkavédelmi hatóság ellenőrizte az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó szabályok betartását.

Az ellenőrzött munkáltatók 81,7%-ánál tapasztaltak munkavédelmi szabálytalanságot, ez az arány 1,1%-kal kevesebb a 2014-es év azonos időszakában tapasztalt 82,8%-ához képest.

Az ellenőrzött és a szabálytalansággal érintett munkáltatók számát az *1. számú ábra* mutatja.

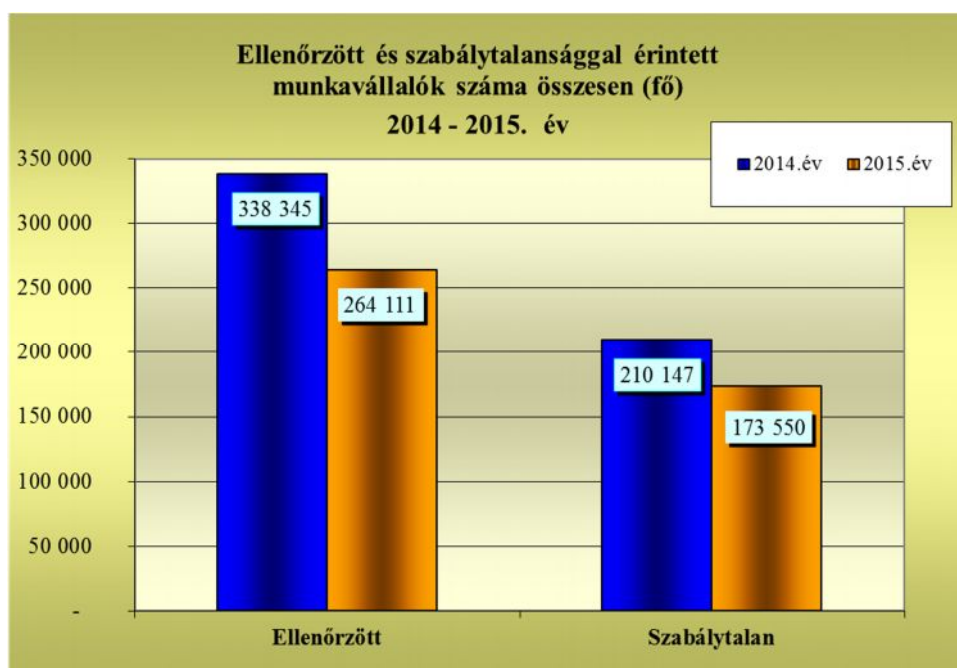

A munkavédelmi hatóság az ellenőrzések során 264 111 fő munkavállaló munkavégzési körülményeit vizsgálta. Szabálytalanságokat az ellenőrzött munkavállalók 65,7%-ánál tapasztaltak. Ez az arány 3,6%-kal magasabb, mint az előző év azonos időszakában (62,1%).

A tárgyidőszakban országosan alkalmazott új ellenőrzési módszerrel, a munkáltatók írásbeli tájékoztatásra történő kötelezésével további 1 156 munkáltatót vizsgált a munkavédelmi hatóság.

Az ellenőrzött és a szabálytalansággal érintett munkavállalói létszámot a 2. számú ábra mutatja.

2. számú ábra

A szabálytalan körülmények között foglalkoztatott munkavállalók 32,5%-a volt súlyos szabálytalansággal érintett, ez 56 373 főt jelent, mely csupán 0,3%-kal több mint a 2014. évi 32,2%-os súlyosan veszélyeztetett 67 682 főt érintő létszám.

1.2. Az ellenőrzések megoszlása

A munkavédelmi ellenőrzések számában nagyobb arányt képviseltek az olyan ágazatok alá tartozó munkáltatók – mezőgazdaság, feldolgozóipar, gépipar, építőipar – ahol a munkavállalók egészségének, biztonságának veszélyeztetése gyakoribb és a veszélyeztetések mértéke is súlyosabb.

A kiemelt ágazatok ellenőrzéseinek számát és az összes ellenőrzéshez viszonyított arányát az *1. számú táblázat* mutatja.

1. számú táblázat

Kiemelt ágazat	Ellenőrzések száma (db)
Mezőgazdaság	726
Feldolgozóipar (kivéve: gépipar)	3 179
Gépipar	1 194
Építőipar	3 746
Bányászat	29
Egészségügyi, szociális ellátás	345
Kiemelt ágazat összesen	9 219

Ellenőrzött munkáltatók száma összesen	13 721
---	---------------

Százalék (kiemelt ágazat / összesen ellenőrzött munkáltatók száma)	67,19 %
---	----------------

(Az Mvt. előírása alapján a bányászati ágazatra vonatkozóan a munkaegészségügyi követelmények ellenőrzése tartozik a munkavédelmi hatóság hatáskörébe. A bányászati ágazatot veszélyessége miatt kezeljük kiemelt ágazatként az ellenőrzések során.)

A munkavédelmi hatóság a 13 721 munkáltató ellenőrzése során 25 501 látogatást folytatott le.

A látogatások számát a látogatások okai szerinti bontásban a *2. számú táblázat* tartalmazza.

Látogatások oka	Látogatások száma
Terv szerinti	12 941
Célvizsgálat	3 176
Közérdekű bejelentés	2 461
Terv szerinti, utóellenőrzéssel	2 324
Balesetvizsgálat	2 000
Akcióellenőrzés	788
Előre nem tervezett	412
Foglalkozási megbetegedés (mérgezés) kivizsgálása	299
Felkérésre végzett ellenőrzés	227
Panaszvizsgálat	204
Előzetes értesítés alapján történt átfogó ellenőrzés	183
Kérelem	168
Egyéb	318
Összesen	25 501

Látogatásra legtöbbször terv szerinti ellenőrzés alapján került sor (az összes látogatás 50,7%-a).

A megyei munkavédelmi hatóságokhoz beérkező munkabaleseti jegyzőkönyvek felülvizsgálata során szerzett tapasztalatok, illetve a munkavállalók kérelme alapján balesetvizsgálatra az ellenőrzések 7,8%-ában került sor.

Az állampolgárok nagy számban tettek bejelentést, az egészséget és biztonságot veszélyeztető munkakörülmények miatt. Közérdekű bejelentés miatti 2 461 látogatás során 1740 közérdekű bejelentést, 204 panaszbejelentés miatti látogatás alkalmával 197 panaszbejelentést vizsgáltak ki. Az összes látogatás 10,45 %-a irányult közérdekű és panaszbejelentés kivizsgálására.

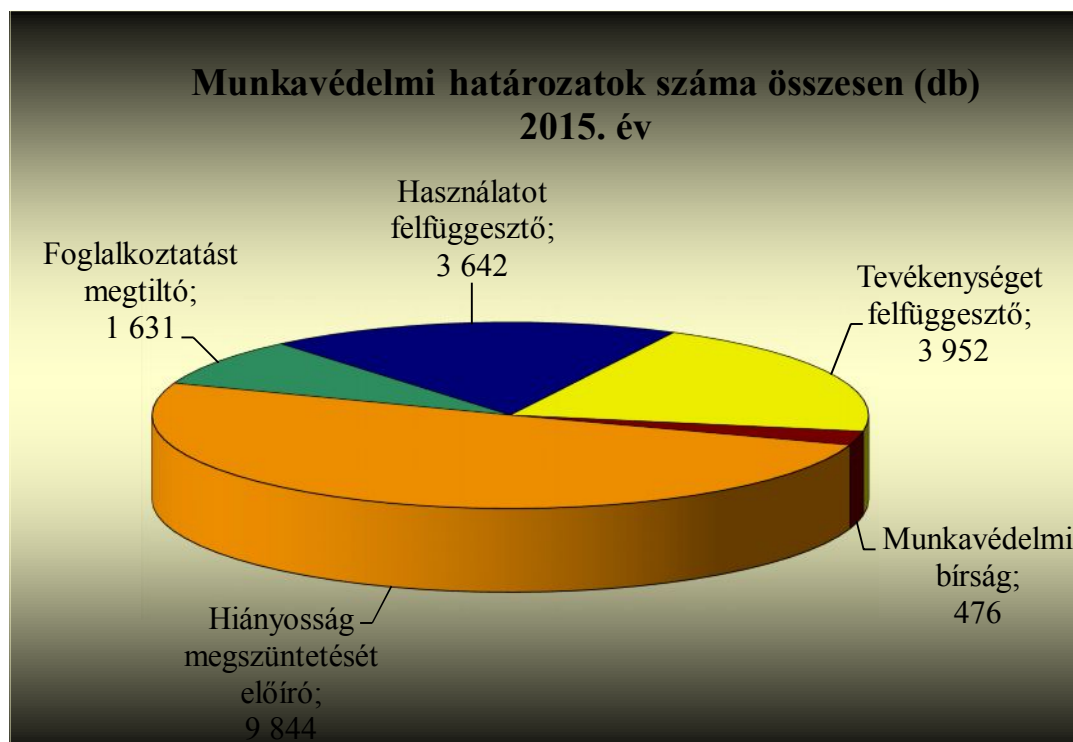
Utóellenőrzésekre a látogatások 9,1%-ában, míg célvizsgálatra az ellenőrzések 12,5%-ában került sor.

A munkavédelmi hatósághoz beérkező bejelentett, kivizsgálásra kötelezett súlyos munkabalesetek kivizsgálása folyamatosan történik.

1.3. Az ellenőrzések során hozott határozatok

Az ellenőrzések eredményeként összesen 19 719 db munkavédelmi döntés került kiadmányozásra.

A 19 545 db kiadmányozott közigazgatási határozat közül a 3. számú ábra szerinti megoszlásban az azonnali intézkedést fogantató és a hiányosság megszüntetésre kötelező határozatok száma a meghatározó. Az azonnali intézkedést fogantató 9 225 db határozat és a hiányosság megszüntetését előíró 9 844 db határozat mellett 476 esetben került sor munkavédelmi bírság kiszabására.

Az érdemi munkavédelmi döntések 3,3%-a vont maga után valamilyen pénzügyi jellegű szankciót (munkavédelmi bírság, eljárási bírság).

A közigazgatási határozatokban összesen 70 444 intézkedés meghozatalára került sor. E határozatokban foglalt intézkedések közül 18 854 munkabiztonsági jellegű, 10 156 intézkedés munkaegészségügyi és 41 434 intézkedés munkavédelmi* tárgyú volt.

Az összes intézkedésen belül a munkaegészségügyi intézkedések aránya 14,4%-ot, a munkabiztonsági intézkedések aránya 26,8%-ot tett ki, míg a legmagasabb arányt a munkavédelmi intézkedések képviselték 58,8%-kal.

A munkavédelmi hatóság ellenőrző munkájában érvényesült a munkavédelem komplex szemlélete.

(*munkavédelmi intézkedés: olyan intézkedések köre, amelyek mind a két szakterületet (munkabiztonság és munkaegészségügy) egyaránt érintik. pl. kockázatértékelés, egyéni védőeszközökkel kapcsolatos intézkedések, stb.)

2. KIEMELT SZAKMAI CÉLOK ELLENŐRZÉSÉRE VONATKOZÓ TAPASZTALATOK

A közigazgatási határozatokban foglalt intézkedések szakmai tartalma szerint a leggyakoribb intézkedéseket a 3. számú táblázatban nagyságrendi sorrendben bemutatott munkáltatói mulasztások miatt kellett meghozni.

3. számú táblázat

Leggyakrabban előforduló mulasztások megnevezése	Intézkedések száma
Munkavédelmi ismeretek hiánya	4 254
Veszélyes anyagok alkalmazásából eredő kockázatok becslésével, értékelésével kapcsolatos szabályok megszegése	4 197
Egyéni védőeszköz juttatási rend szabályozásának hiánya	2 771
Létesítmények érintésvédelme	2 748
Munkaeszköz nem megfelelő állapota, karbantartás hiánya	2 717
Elsősegélynyújtás megszervezésének, elsősegélyhelyek kialakításának, felszerelésének, jelölésének szabályai megszegése	2 570
Alkalmassági vizsgálatok rendjét érintő előírások megszegése	2 478
Üzemeltetéssel kapcsolatos biztonságtechnikai hiányosságok (védőburkolat, biztonsági berendezés, stb..)	2 427
Villamos hosszabbítók, tápkábelek hiányosságai (szerelvények, szigetelés, elhelyezés)	2 198
Be- és leesési veszély	2 078
Porokkal (totális, respirábilis) kapcsolatos szabályok megszegése	1 908
Elhelyezés, telepítés, rögzítés	1 887
Botlás- elesés és elcsúszás veszély	1 873
Figyelmeztető-, és funkció jelölések hiánya	1 859
Emelőgép üzemeltetési szabályainak megszegése	1 605

A 15 leggyakoribb intézkedést figyelembe véve összességében a legtöbb intézkedés a nem megfelelő munkaeszközök (7,30 %) miatt született (5. és 8. intézkedés). Ezután a villamosbiztonsági hiányosságok (7,02 %) miatti intézkedés következik (4. és 9. intézkedés). A harmadik legtöbb intézkedést a „Munkavédelmi ismeretek hiánya” miatt hozták, amely az összes intézkedés 6,04 %-a.

A „Veszélyes anyagok alkalmazásából eredő kockázatok becslésével, értékelésével kapcsolatos szabályok megszegése” tárgyú intézkedéssel érintett hiányosságok miatt az összes intézkedés 5,96 %-a született. Az „Egyéni védőeszköz juttatási rend szabályozásának hiánya” miatt az 5. legtöbb intézkedést hozták (az összes intézkedés 3,93 %-a).

Továbbra is magas az „Elsősegélynyújtás megszervezésének, elsősegélyhelyek kialakításának, felszerelésének, jelölésének szabályai megszegése” miatt hozott intézkedések száma. (6. legtöbb intézkedés, az összes intézkedés 3,65%-a.)

Hasonló arányban hoztak intézkedést az „Alkalmassági vizsgálatok rendjét érintő előírások megszegése” tárgyban, ami az összes intézkedés 3,52%-át teszi ki.

A „Be- és leesési veszély” miatt az összes intézkedés 2,95 %-ban hoztak intézkedést.

2.1. Kiemelt intézkedések

A kiemelt érdemi intézkedések a munkavállalók életét, testi épségét, egészségét leginkább veszélyeztető munkáltatói szabályszegésekre utalnak.

A tárgyidőszakban a kiemelt érdemi munkavédelmi intézkedések száma 18 984, a kiemelt érdemi munkabiztonsági intézkedések száma 9 565, a kiemelt érdemi munkaegészségügyi intézkedések száma pedig 2 375 volt. A kiemelt intézkedések az összes intézkedés 43,9%-át teszik ki.

2.1.1. Kiemelt munkavédelmi intézkedések

Az összesen 70 444 munkavédelmi intézkedés közül a kiemelt munkavédelmi intézkedések száma 18 984, ami az összes intézkedés 26,9%-a.

A kiemelt munkavédelmi intézkedések megoszlását a 4. számú ábra mutatja.

4. számú ábra

A kiemelt munkavédelmi intézkedések közül összességében a legtöbb intézkedésre (28%) a veszélyes anyagokkal (ideértve a veszélyes keverékeket is) végzett tevékenységgel kapcsolatban (2. és 4. legtöbb intézkedés), míg a második leggyakrabban a „Munkavédelmi ismeretek hiánya” miatti intézkedésre került sor (23%). A harmadik legtöbb intézkedést az egyéni védőeszközök használatának szabályainak megszegése miatt hozták (11%).

Továbbra is gondot jelent az emelőgépek üzemeltetési szabályainak a megszegése. Az erre irányuló intézkedések a kiemelt munkavédelmi intézkedések 8%-át jelentették. Hasonló arányban született intézkedés az orvosi alkalmassági vélemények hiánya és a kockázatértékelésekkel kapcsolatos szabálytalanságok miatt is (8-8%).

2.1.2. Kiemelt munkabiztonsági intézkedések

A 18 854 munkabiztonsági intézkedés közül a kiemelt munkabiztonsági intézkedések száma 9 565, ami az összes intézkedés 13,6%-a.

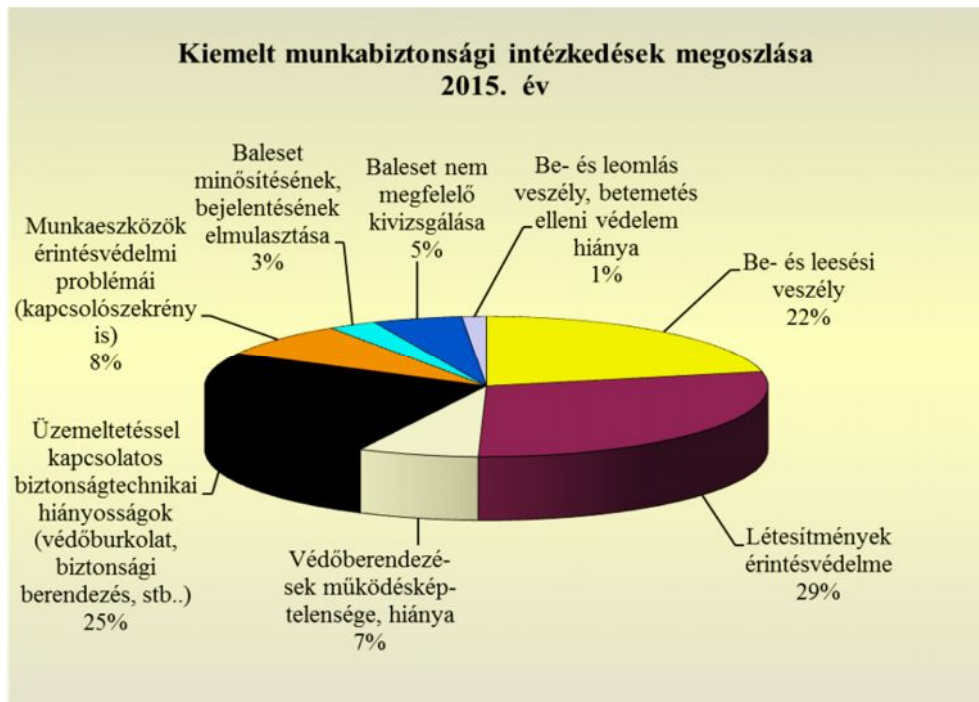
A 2015. év során a kiemelt munkabiztonsági intézkedések közül leggyakrabban a villamosbiztonsági hiányosságok („létesítmények érintésvédelme” 29% és a „munkaeszközök érintésvédelmi problémái” 8%) miatt kellett intézkedni. Ezt követően a nem megfelelő munkaeszközök használata (az

„üzemeltetéssel kapcsolatos biztonságtechnikai hiányosságok” 25%, valamint a „védőberendezések működésképtelensége, hiánya” 7%) miatt történt számos intézkedés. Ezek az intézkedések adják a kiemelt érdemi munkabiztonsági intézkedések 69%-át.

A „be- és leesés veszély” miatt a kiemelt munkabiztonsági intézkedések 22%-ban kellett intézkedni.

A kiemelt munkabiztonsági intézkedések megoszlását az 5. számú ábra mutatja.

5. számú ábra

2.1.3. Kiemelt munkaegészségügyi intézkedések

A 10 156 munkaegészségügyi intézkedés közül a kiemelt munkaegészségügyi intézkedések száma 2 375, ami az összes intézkedés 3,4%-a.

A kiemelt munkaegészségügyi intézkedések megoszlását a 6. számú ábra mutatja.

Az ábrán látható, hogy a munkahelyi zajból származó kockázatok értékelésével kapcsolatos hiányosságok (15%) és az egyéb munkahelyi zajexpozícióval összefüggő szabálytalanságok (13%) miatt kellett a legtöbb intézkedést hozni. A két intézkedés együtt az összes kiemelt munkaegészségügyi intézkedés közel harmadát (28%) teszi ki.

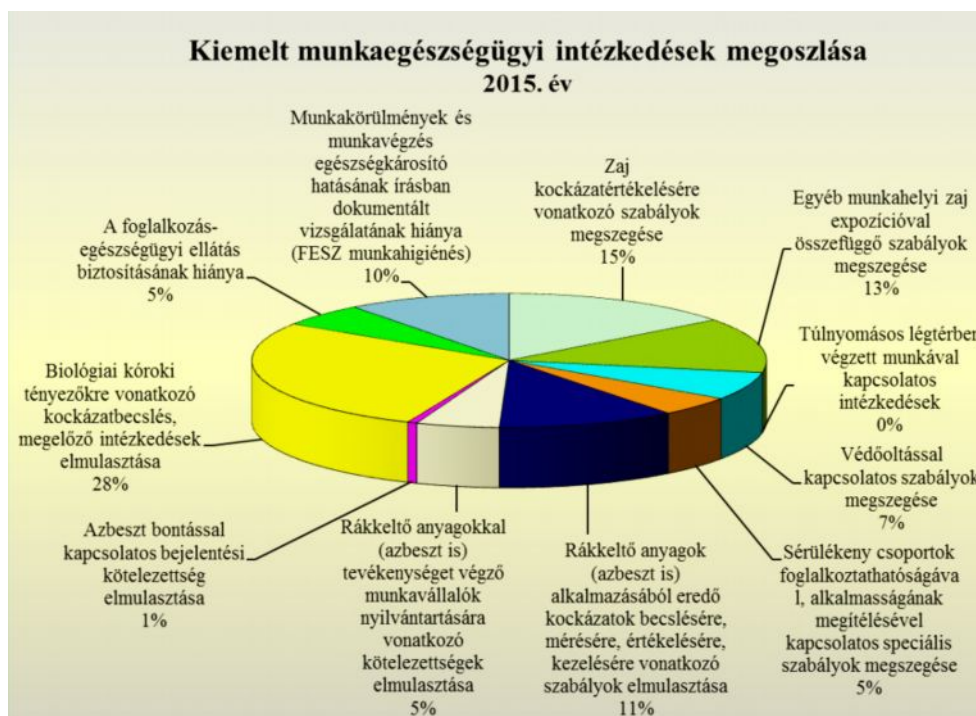
A „Rákkeltő anyagok alkalmazásából eredő kockázatok becslésére, mérésére, értékelésére, kezelésére vonatkozó szabályok elmulasztása” miatt az összes kiemelt munkaegészségügyi intézkedés 11%-ában történt intézkedés. Ezen szabálytalanságok mellett gyakran előfordult a „Rákkeltő anyagokkal tevékenységet végző munkavállalók nyilvántartására vonatkozó kötelezettségek elmulasztása” is (5%). A foglalkozási eredetű daganatos megbetegedések prevenciójának, illetve az ezzel összefüggő szabálytalanságok feltárásának nemcsak munkaegészségügyi, hanem népegészségügyi szempontból is kiemelt jelentősége van. A klinikailag észlelhető daganatos megbetegedés megjelenéséig gyakran 10-50 év telik el, ezért a munkát végző és a munkáltató is hajlamos alulbecsülni ez ilyen anyagokkal végzett tevékenységek veszélyességét, a jogszabály által előírtak betartásának fontosságát. A rákkeltővel tevékenységet végző munkavállalókról vezetendő expozíciós nyilvántartás vezetése az esetlegesen később bekövetkező egészségkárosodások rekonstruálása céljából szükséges.

A biológiai kóroki tényezők expozíciójából származó kockázatok becslése és kezelése (kockázatok megelőzése, illetve csökkentése) érdekében hozott intézkedések a kiemelt munkaegészségügyi intézkedések 28%-át teszik ki. A speciális megelőző intézkedések területén, a védőoltás hiánya okán is szükséges volt eljárni, amely az intézkedések 7%-a.

A biológiai kóroki tényezőkkel kapcsolatos szabálytalanságok feltárására kiemelt figyelmet kell fordítani, tekintettel arra, hogy az utóbbi években a mikroorganizmusok (vírusok, baktériumok, gombák, paraziták stb.) által okozott egészségkárosodások az évenként bejelentett, kivizsgált és elfogadott (regisztrált) foglalkozási megbetegedések számottevő arányát adják.

6. számú ábra

Több esetben kellett intézkedni – a munkáltatók kötelezésén keresztül – a munkakörülmények és a munkavégzés egészségkárosító hatásainak írásban dokumentált vizsgálata foglalkozás-egészségügyi szolgálat által történő elvégzésére, amely az összes kiemelt érdemi munkaegészségügyi intézkedés 10%-át teszi ki.

A kiemelt védelemre szoruló sérülékeny munkavállalói csoportok (fiatalkorúak, terhes, nemrégén szült, anyatejet adó nők és szoptató anyák, idősödők, megváltozott munkaképességűek) foglalkoztatási körülményeinek vizsgálata során hozott kötelezések az összes kiemelt érdemi munkaegészségügyi intézkedés 5%-át teszik ki.

A munkavédelmi hatóság még mindig találkozik olyan munkáltatóval, aki a munkavállalói részére a foglalkozás-egészségügyi ellátást nem biztosítja, a kiemelt érdemi munkaegészségügyi intézkedések 5%-a a foglalkozás-egészségügyi ellátás biztosítására irányult.

2015-ben a szankcionálás során 476 esetben munkavédelmi, 174 esetben eljárási bírságot alkalmazott a munkavédelmi hatóság (7. számú ábra), 116 299 325 Ft és 10 046 000 Ft összegben. (8. számú ábra).

8. számú ábra

A megyei munkavédelmi hatóság munkavédelmi bírság alkalmazási gyakorlata megfelelt a kis- és középvállalkozásokra vonatkozó törvényi előírásnak. A munkavédelmi bírság kiszabásával kapcsolatos Kormányrendelet alkalmazása az egységes gyakorlat kialakítását nagyban elősegítette.

A megyei munkavédelmi hatóságok 2015. évben saját kezdeményezésű nyílt napot 28 esetben szerveztek. Közös szervezésben 91 alkalommal, közös szakmai fórumon pedig 6 esetben vettek részt.

3. SÚLYOS JOGSÉRTÉSEK

2015. évben a súlyos jogsértések között továbbra is jellemző a magasban végzett munkáknál a leesés elleni megfelelő kollektív műszaki védelem kialakításának hiánya, a leesés elleni védelemül szolgáló

egyéni védőeszköz munkáltató általi biztosításának, vagy a munkavállaló részéről történő használatának elmulasztása.

Közműépítési földmunkáknál sok esetben elmarad a dúcolás, miközben a közúti járműforgalom közvetlenül a munkagödör mellett halad, megnövelve ezzel a föld beomlásának veszélyét.

Villamos berendezések esetében a közvetlen illetve közvetett érintés elleni védelemmel kapcsolatos hiányosság a leggyakoribb veszélyeztetés. A villamos berendezések védőburkolatainak nem megfelelő rögzítése, a villamos vezetékek mechanikai hatás elleni védelmének elmulasztása rendszeresen ismétlődő probléma.

A feldolgozóipar, gépipar, illetve a mezőgazdaság területén használt gépek, berendezések esetében továbbra is gyakran fordulnak elő súlyos balesetek a veszélyes tér lehatárolására szolgáló védőburkolatok, biztonsági berendezések hiánya, illetve azok használatának kiiktatása, elmulasztása miatt.

A gépkezelői jogosultság hiányában (nem megfelelő képesítés miatt) történő munkavégzés legtöbbször az anyagmozgatással, raktározással kapcsolatban merült fel, (emelőgépek, targoncák jogosulatlan használata).

A munkaegészségügyi súlyos veszélyeztetések között továbbra is vezető helyet foglal el az előzetes, illetve az időszakos munkaköri orvosi alkalmassági vizsgálatokra vonatkozó követelmények betartásának elmulasztása; a veszélyes anyagokkal/keverékekkel történő munkavégzés egyéni védőeszköz biztosításának hiányában; továbbá a felső beavatkozási határértéket meghaladó zajexpozícióban végzett tevékenység hallásvédő eszköz biztosítása, illetve használata nélkül.

A vizsgált időszakra jellemző ellenőrzési tapasztalatok alapján a munkavállalók életének, testi épségének, egészségének súlyos veszélyeztetése az *1. számú melléklet* negatív példák című pontjaiban ismertetett cselekményekkel valósult meg.

4. UTÓELLENŐRZÉSEK

A munkavédelmi hatósági intézkedések hatékonyságának egyik mutatója, hogy a munkáltatók milyen arányban hajtják végre döntéseket. A 2015. évben a megyei munkavédelmi hatóságok összesen 2 324 utóellenőrzéssel egybekötött látogatást végeztek, ami az ellenőrzött munkáltatók 11,7%-át érintette. Az utóellenőrzések tapasztalata szerint a munkavédelmi hatósági intézkedéseket 174 esetben nem hajtották végre, ami 135 munkáltatót érintett. Ez a munkáltatók 0,98 %-ban jelentette a hatósági intézkedések végrehajtásának elmulasztását.

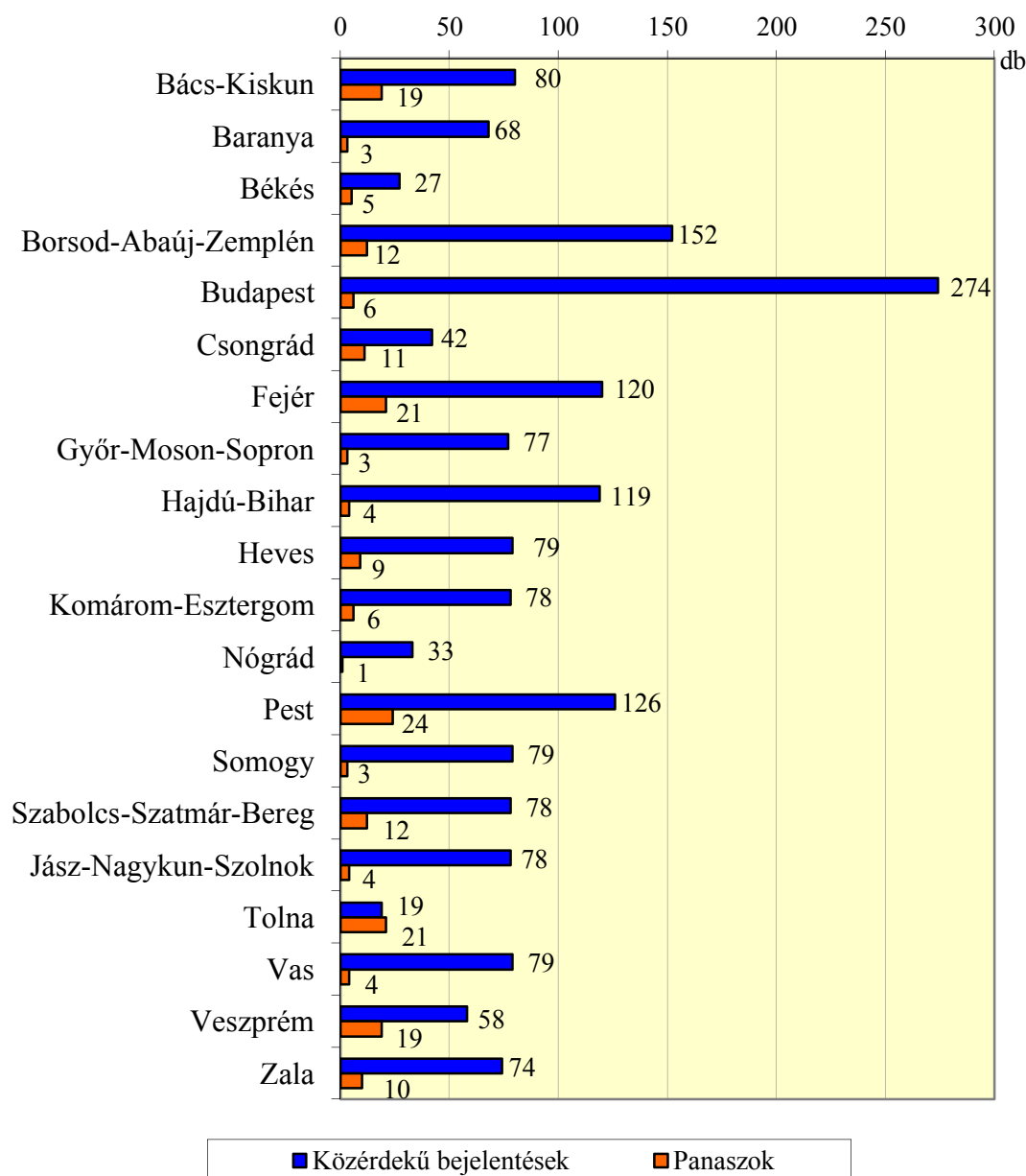
Az intézkedések végrehajtásának elmaradása miatt kiszabott eljárási bírságok összege a 2015. évben 10 046 000 Ft volt.

5. PANASZOK, KÖZÉRDEKŰ BEJELENTÉSEK VIZSGÁLATA

A megyei munkavédelmi hatóságokhoz 2015. január 01-től – december 31-ig terjedő időszakban országosan **összesen 1 740 db közérdekű bejelentés és 197 db panasz** érkezett.

A megyei munkavédelmi hatóságok jelentései alapján 2015. évben beérkezett közérdekű bejelentések és panaszok számát, megoszlását az *9. számú ábra* mutatja.

**2015. évben a munkavédelmi hatóságokhoz
beérkezett közérdekű bejelentések és panaszok
megoszlása megyénként**

5.1. A közérdekű bejelentések és panaszok témakör szerinti megoszlása

A közérdekű bejelentések és panaszok témakör szerinti százalékos megoszlását a 10. számú ábra mutatja.

Az „egyéb munkavédelmi jogsértés” számadatait figyelembe nem véve a legtöbb **közérdekű bejelentés** (975 db) a munkahely kialakítása, a munkavégzés körülményei, az általános higiénés, valamint munkaszervezés témakörében érkezett, majd ezt követik az egyéni védőeszközökkel (502 db) és a személyi feltételekkel (150 db) kapcsolatos bejelentések.

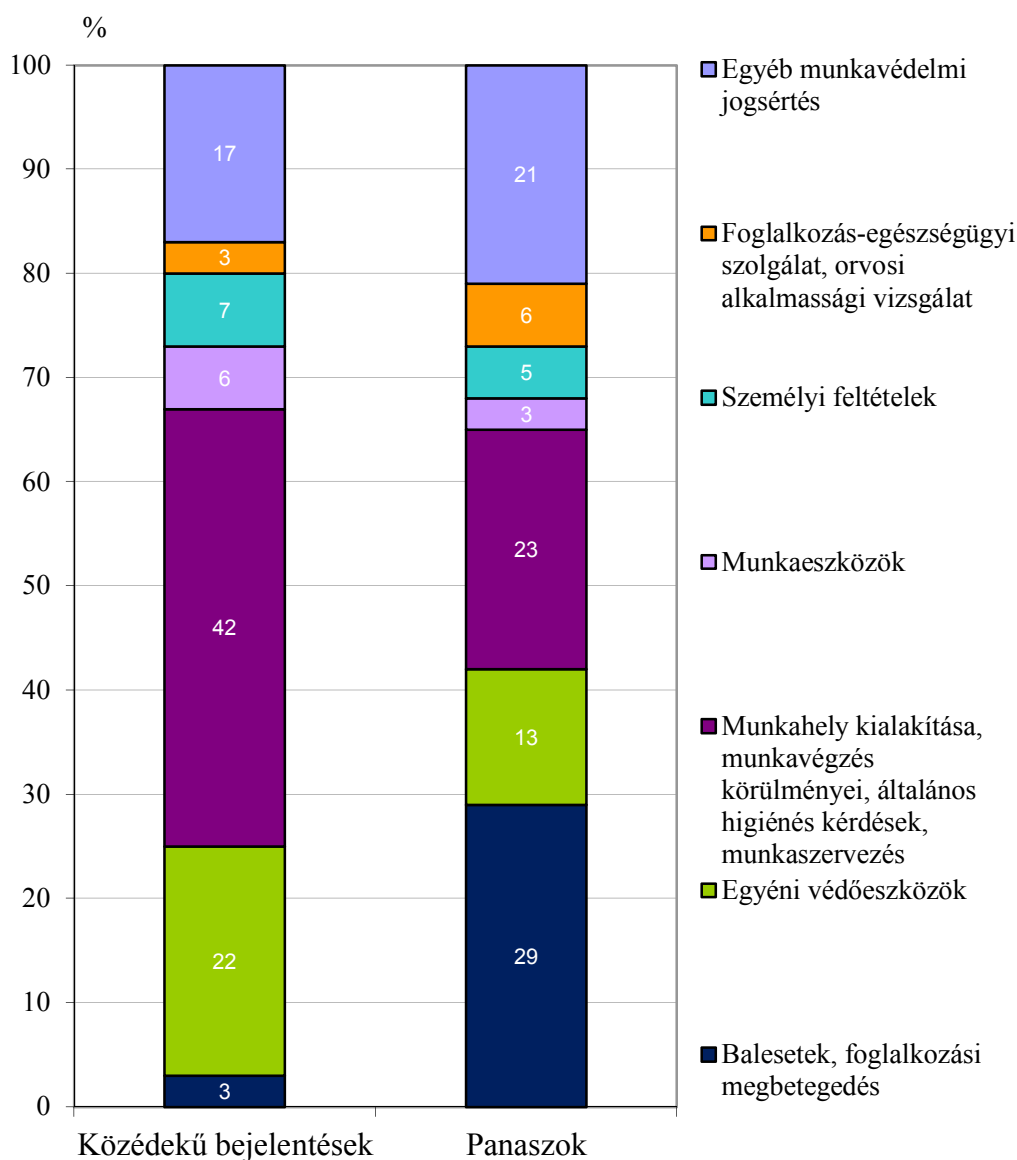
A beérkezett **panaszok** tartalmát vizsgálva megállapítható, hogy a legtöbb panasz – a közérdekű bejelentésektől eltérően – a balesetek, foglalkozási megbetegedés témakörben (69 db), azután a munkahely kialakítása, a munkavégzés körülményei, az általános higiénés kérdés, munkaszervezés témakörben (52 db), majd az egyéni védőeszközök témakörben (30 db) érkezett.

A 10. ábrán látható, hogy a baleset, foglalkozási megbetegedés témakörben sokkal több panasz érkezett, mint közérdekű bejelentés.

Ennek oka, hogy leggyakrabban a balesetet szenvedett vagy a foglalkozási betegséggel érintett munkavállaló élt panasszal, mert a munkáltatónak a munkabaleset bejelentésével, kivizsgálásával kapcsolatos intézkedését vagy mulasztását, továbbá a foglalkozási megbetegedés, ill. fokozott expozíciós eset bejelentésének elmaradását sérelmezte.

10. számú ábra

A közérdekű bejelentések és panaszok témakör szerinti százalékos megoszlása, 2015. évben

5.2. A bejelentésekkel érintett jellemző gazdasági ágazatok

A megyei munkavédelmi hatóságok jelentései alapján megállapítható volt, hogy a beérkezett közérdekű bejelentések és panaszok a gazdaság legkülönbözőbb ágazatait érintették. A bejelentések többsége a feldolgozó-ipari, az építőipari, a kereskedelmi, a mező- és erdőgazdálkodási tevékenységhez kapcsolódott.

Kisebb számban, de érkeztek bejelentések, pl. a szolgáltatással, a szállítással, a gépgyártással és a közigazgatással összefüggésben.

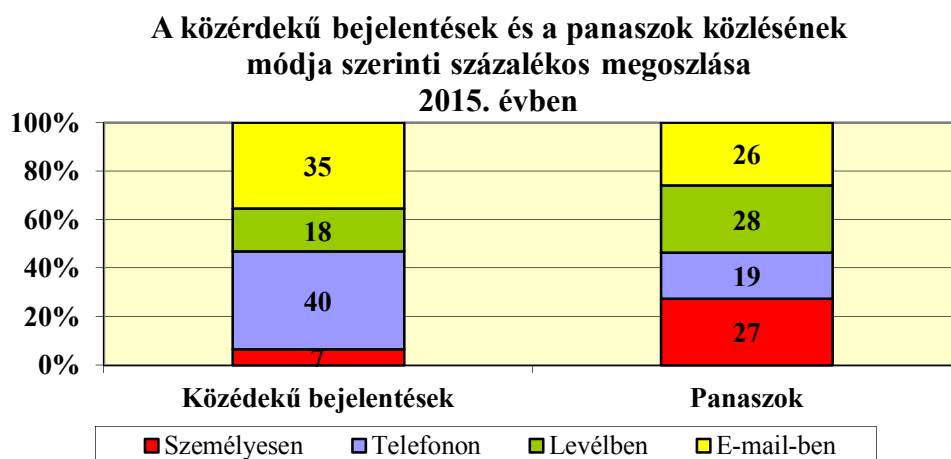
5.3. A közérdekű bejelentések és panaszok közlésének módja

A közérdekű bejelentések, panaszok közlésmódjának százalékos megoszlását a 11. ábra mutatja.

A közérdekű bejelentéseket leggyakrabban telefonon (40 %) vagy elektronikus levélben (35 %), illetve levélben (18 %), ritkábban személyesen (7 %) tették meg.

A panaszokat leginkább levélben (28 %), vagy személyesen (27 %), ritkábban elektronikus levélben (19 %), illetve telefonon (19 %) közölték.

11. számú ábra

5.4. A bejelentő személye

A vizsgált időszakban továbbra is jellemző volt, hogy a közérdekű bejelentéseket, panaszokat magánszemélyek nyújtották be (89,8 %). Áttétellel érkeztek bejelentések a megyei munkavédelmi hatóságokhoz a Nemzetgazdasági Minisztérium Munkafelügyeleti Főosztályától (1,8 %), a kormányhivataloktól (2,2 %), a társhatóságoktól (5,9 %), és az önkormányzatoktól (0,3 %).

A jelentési időszakban beküldött összesen 1 937 db bejelentésből jelentős számú, 705 db (36,4 %) névtelen volt.

A névtelen bejelentések kivizsgálásától továbbra sem lehetett eltekinteni, mert nagy számban megalapozottak voltak és valós munkavédelmi problémákat vetettek fel.

5.5. A közérdekű bejelentések, panaszok alapján indult vizsgálatok

A közérdekű bejelentések, panaszok alapján indult vizsgálatok jellemzése, különösen a bejelentések megalapozottsága vagy annak hiánya, illetve a bejelentés eredménytelen kivizsgálásának okai alapján.

5.5.1. Megalapozottság, irányultság

A közérdekű bejelentések és panaszok megalapozottságát vizsgálva elmondható, hogy a megkeresések általában csak részben voltak megalapozottak. Kevésbé volt jellemző a teljes mértékben megalapozott bejelentés, illetve a teljesen megalapozatlan.

Az ellenőrzések során számos esetben talált más, a bejelentésben nem jelzett munkavédelmi hiányosságot, szabálytalanságot a munkavédelmi hatóság, melyre intézkedés született.

A megalapozatlan bejelentések háttérében általában valamilyen egyéni munkavállalói sérelem (pl. munkaviszony megszüntetése) állt. Ezek a bejelentések rendszerint névtelenül, elektronikus úton vagy levélben érkeztek.

A panaszok egy része munkaügyi szabálytalanságokat is tartalmazott. Ezekben az esetekben a munkaügyi hatósággal közös vizsgálat keretében történt a helyzet feltárása és mindkét szakterület intézkedést tett a szabálytalanságok megszüntetésére.

5.5.2. Az eredménytelen kivizsgálások okai

A bejelentett esetekben az eredménytelen kivizsgálások okai általában a következők voltak:

- a névtelen bejelentésekben gyakran nem nevezték meg a munkáltatót, illetve a munkavégzés helyét;
- nem volt munkavégzés a bejelentésben megnevezett munkaterületen;
- hatáskör hiánya (pl. nem volt szervezett munkavégzés).
- a bejelentett építési munkaterületen nem volt munkavégzés, ill. a munkáltató nem volt beazonosítható;
- a közérdekű bejelentő a közigazgatási hatósági eljárás során a bejelentését visszavonta.

5.5.3. Intézkedések

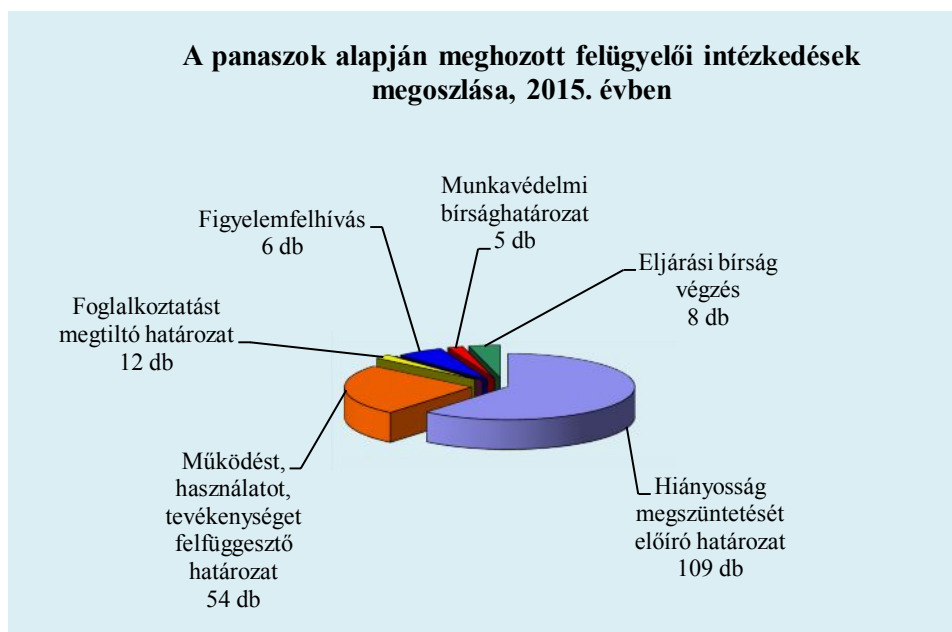
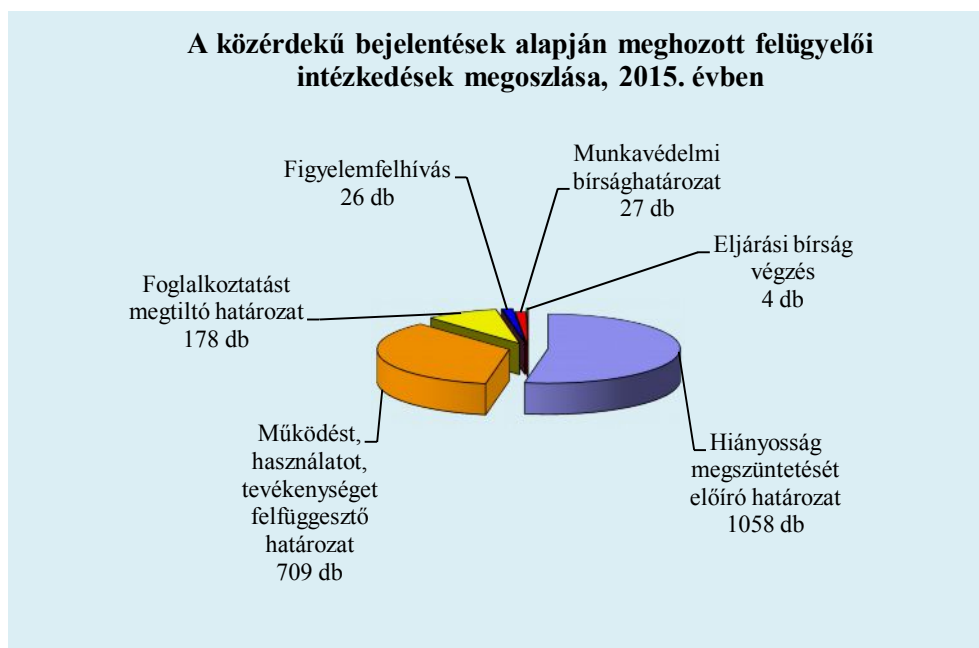
A közérdekű bejelentésekre és panaszokra indult eljárások eredményeként 2015-ben 2 193 db munkavédelmi döntés került kiadmányozásra.

A közérdekű bejelentésekre és panaszokra indult vizsgálatokban kiadmányozott határozatok közül a hiányosságok megszüntetésére kötelező és az azonnali intézkedést foganatosító határozatok száma volt a meghatározó.

Figyelemfelhívást összesen 32 esetben alkalmaztak a megyei munkavédelmi hatóságok.

Az azonnali intézkedést foganatosító 953 db határozathoz és a hiányosság megszüntetését előíró 934 db határozathoz képest mindössze 32 esetben került sor munkavédelmi bírság kiszabására. Az érdemi munkavédelmi határozatoknak mindösszesen csak a 2,0 %-a volt a pénzbírságot kiszabó.

A közérdekű bejelentések, ill. a panaszok nyomán indult munkavédelmi eljárásokban meghozott intézkedések megoszlását a 12. és a 13. ábra mutatja.

2015-ben a közérdekű bejelentésekre és panaszokra indult munkavédelmi eljárások során összesen 560 000 Ft eljárási bírságot, továbbá 4 349 850 Ft munkavédelmi bírságot szabtak ki a megyei munkavédelmi hatóságok.

6. FŐMUNKAI DŰN KÍVÜL VÉGZETT ELLENŐRZÉSEK

2015. évben főmunkaidőn kívül 333 munkáltatónál végeztek a megyei munkavédelmi hatóságok ellenőrzéseket. Ezeknek az ellenőrzéseknek a döntő többsége munkabaleset kivizsgálása érdekében történt, más esetben társhatóság felkérésére tartottak ilyen ellenőrzéseket.

7. MUNKABALESETEK, FOGLALKOZÁSI MEGBETEGEDÉSEK, FOKOZOTT EXPOZÍCIÓS ESETEK

a) Munkabalesetek

Az Mvt. 64. § (5) bekezdése, valamint az Mvt. végrehajtásáról szóló 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet 7. § (1) bekezdés szerint a munkáltató a súlyos munkabalesetet köteles azonnal bejelenteni a baleset helyszíne szerint illetékes munkavédelmi hatóságnak.

A megyei munkavédelmi hatóságra történő bejelentés a munkáltatók kötelezettsége, melynek az esetek többségében eleget is tettek, előfordult azonban, hogy – főként fekete foglalkoztatás esetén – a bejelentés a rendőrség részéről érkezett.

A jogszabályi előírásoknak megfelelően 2015. évben 189 – közúti baleseti eseményeket is tartalmazó – súlyos munkabaleseti eseményt jelentettek a területileg illetékes munkavédelmi hatóságnak, ebből 8 esetben kezdeményeztek törlést.

A 181 bejelentett súlyos munkabaleset közül 93 halálos, 49 életveszélyes, 29 súlyos csonkolásos, valamint 10 egyéb súlyos baleseti esemény volt. A munkabalesetek nagy részében még folyamatban van közigazgatási eljárás, sok esetben még nem készült el a munkabaleseti jegyzőkönyv, így a bejelentett és a később feldolgozott munkabaleseti adatok a vizsgálatok eredményétől függően eltérhetnek.

A tárgyidőszakban bejelentett súlyos munkabaleseti események legjellemzőbb baleseti okait a 4. számú táblázat tartalmazza.

4. számú táblázat

2015. év	Baleseti bejelentések száma	Törlés kezdeményezése	Töröltek nélkül	A bejelentett baleseti események megoszlása a baleset súlyossága szerint			
				Halálos	Életveszélyes	Súlyos csonkolásos	Egyéb súlyos
Állat támadása	7	0	7	5	2	0	0
Áramütés	8	0	8	5	2	1	0
Betemetés	3	0	3	3	0	0	0
Borulás	3	0	3	1	1	0	1
Csípés	1	0	1	0	1	0	0
Csonkolás	25	0	25	1	1	23	0
Égés	1	0	1	0	1	0	0
Elesés	2	0	2	2	0	0	0
Gázolás	8	0	8	3	5	0	0
Hóguta	2	2	0	0	0	0	0
Ismeretlen	3	0	3	3	0	0	0
Közúti	43	1	42	30	12	0	0
Leesés	34	2	32	18	11	1	2
Összenyomás	6	1	5	3	1	1	0
Ráesés	23	0	23	15	5	2	1
Robbanás	2	0	2	0	1	0	1
Roncsolás	1	1	0	0	0	0	0
Szemsértülés	4	0	4	0	1	0	3
Támadás	6	0	6	3	2	1	0
Ütés	4	0	4	1	2	0	1
Vágás	2	1	1	0	0	0	1
Vasúti	1	0	1	0	1	0	0
Összesen	189	8	181	93	49	29	10

b) Foglalkozási megbetegedések, fokozott expozíciós esetek

2015. évben 296 foglalkozási megbetegedés gyanút és 104 fokozott expozíciós esetet jelentettek be. A foglalkozási betegségek és fokozott expozíciós esetek bejelentéséről és kivizsgálásáról szóló 27/1996. (VIII. 28.) NM rendelet szerint a kivizsgált bejelentéseket a vizsgálati dokumentációval együtt a megyei munkavédelmi hatóságok továbbították az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat Országos Tisztifőorvosi Hivatal Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Főosztály részére a bejelentés teljes körűségének, és szakmai megalapozottságának elbírálása céljából.

A 2014. évben bejelentett 402 foglalkozási betegség gyanúhoz képest idén a bejelentési szám jelentős csökkenést mutat, a tavalyi bejelentési kiugrás elsősorban néhány tömeges bejelentésnek volt köszönhető. 2012-ben 217, 2013-ban 238 foglalkozási betegség gyanú bejelentés történt.

2015. évben minden megyéből érkezett foglalkozási betegség gyanú bejelentés.

Az ágazati bontásban megadott adatokból kitűnik, hogy a legtöbb foglalkozási megbetegedés gyanús eset - az összes bejelentett eset 27%-a - a feldolgozóipar területéről érkezett. Amely átvette a vezetést az eddigi legtöbb bejelentést adó, elsősorban Baranya megyéből érkező bányászati ágazattól (25%), ami döntően az egykori bányászok évtizedekkel korábbi expozíciójából adódó, de most kialakult, vagy diagnosztizált megbetegedések bejelentésének magas számából adódott (2015-ben is az összes bejelentés 25%-át adta ez az ágazat).

A humán-egészségügyi és szociális ellátásból a bejelentések 23%-a érkezett, mely a tavalyi évhez képest emelkedést mutat (2014-ben ez az arány 17% volt).

2015 évben a mezőgazdaság és erdőgazdálkodás területéről az összes bejelentés 3,4%-a érkezett, ez a 2014 évi 19%-os bejelentési arány töredéke (2014. évben Jász-Nagykun-Szolnok megyében tömegesen jelentettek be leptospira és fito-fotodermatitisz eseteket).

Évek óta elenyésző számú bejelentés érkezik a szállítás, és a kereskedelem területéről, az építőiparból bejelentés 2015-ben nem érkezett.

Az előző év azonos időszakához hasonlítva továbbra is a kémiai kóroki tényezők által okozott foglalkozási megbetegedések gyanúja (42,6%) fordult elő leggyakrabban, ezt követték a biológiai (23%) kóroki tényezők.

2015. évben is megelőzte a fizikai (15,2%) kóroki tényezők által bejelentett foglalkozási megbetegedés gyanús esetek számát a nem optimális igénybevétel, pszichoszociális ergonómiai tényezők (19,2%) által bejelentett esetek száma. (5. számú táblázat).

Bejelentett foglalkozási megbetegedés gyanúját feltételező esetek alakulása kóroki tényezők szerint					
2015. január 1. - december 31.					
	Kémiai kóroki tényezők (fő)	Fizikai kóroki tényezők (fő)	Biológiai kóroki tényezők (fő)	Nem optimális igénybevétel, pszichoszociális ergonómiai tényezők (fő)	összes bejelentett eset
Budapest	10	2*	4	11 (+2*)	27 (+2*)
Baranya	56	18	9	7	90
Bács-Kiskun		11	13	5	29
Békés	1				1
Borsod-Abaúj- Zemplén	1		2		3
Csongrád			5	2	7
Fejér	3	2 (+1*)		2*	7 (+1*)
Győr-Moson- Sopron	1			4	5
Hajdú-Bihar	2			1	3
Heves	5		4	2	11
Komárom- Esztergom	3	1	1	1 (+1*)	6 (+1*)
Nógrád	2	1			3
Pest	7	1		5	13
Somogy	1	7	7	2	17
Szabolcs-Szatmár- Bereg	10		7	2	19
Jász-Nagykun- Szolnok	20		1	8	29
Tolna			1		1
Vas	3	1		2	6
Veszprém		1	2		3
Zala	1		12	3	16
Összesen	126	45 (+1*)	68	57 (+3*)	296 (+4*)

*több diagnózissal bejelentett dolgozó

Az összes bejelentett (104 db) fokozott expozíciós eset döntően a feldolgozóiparból és a gépgyártás (egyéb ágazat) területéről érkezett.

A bejelentett fokozott expozíciós esetek 56,7%-át zaj, 43,3%-át vegyi anyag – döntően ólom (szervetlen) – okozta. (6. számú táblázat).

Bejelentett fokozott expozíciós esetek alakulása kóroki tényezők szerint										
2015. január 1. - december 31.										
	Zaj (fő)	növényvédőszer (szerves foszforsav- észter tartalmú)	Benzol (fő)	Ólom (szervetlen) (fő)	Nikkel (fő)	Króm (fő)	Szelén (fő)	Xilol (fő)	Toluol (fő)	összes bejelentett eset
Budapest	2					1			1	4
Baranya	6	7								13
Bács-Kiskun	10									10
Békés										
Borsod-Abaúj- Zemplén	8		2							10
Csongrád				1				1		2
Fejér					4		1			5
Győr-Moson- Sopron										
Hajdú-Bihar										
Heves				1						1
Komárom- Esztergom	1									1
Nógrád										
Pest			1	3					3	7
Somogy	25									25
Szabolcs- Szatmár-Bereg										
Jász-Nagykun- Szolnok				16						16
Tolna	1									1
Vas				1						1
Veszprém	6									6
Zala									2	2
Összesen	59	7	3	22	4	1	1	1	6	104

A bejelentett fokozott expozíciós esetek számának évek óta megfigyelhető folyamatos csökkenése megállt, mely vélhetően a bejelentési fejelem javulásának köszönhető (2012. évben 93 esetet jelentettek, a 2013. évben 66-ot, 2014-ben 61 bejelentés történt).

8. TANÁCSADÁS TAPASZTALATAI, JELLEMZŐ TÉMAKÖREI

A megyei munkavédelmi hatóságok részéről 2015. január 01-től – december 31-ig terjedő időszakban összesen 2129 esetben történt információnyújtás. A tájékoztatásokra legtöbbször telefonon került sor. A tanácsadások megyei eloszlását tartalmazza a 7. számú táblázat.

Megyei Munkavédelmi Hatóságok	Tanácsadások száma (db)	Kérdések száma (db)	Tanácsadás módja (db)		
			Telefon	Levél/e- mail	Személyes
Bács-Kiskun	45	54	42	0	3
Baranya	97	314	11	9	77
Békés	278	974	58	16	204
Borsod-Abaúj- Zemplén	205	612	161	10	34
Csongrád	7	12	0	7	0
Fejér	55	88	37	7	11
Győr-Moson-Sopron	13	23	10	2	1
Hajdú-Bihar	4	11	2	0	2
Heves	114	126	103	0	11
Komárom-Esztergom	80	230	36	14	30
Nógrád	3	4	2	1	0
Pest	23	36	2	21	0
Somogy	30	36	21	0	9
Szabolcs-Szatmár- Bereg	55	63	50	2	3
Jász-Nagykun- Szolnok	67	93	55	2	10
Tolna	12	28	6	2	4
Vas	127	215	96	3	28
Veszprém	26	71	15	5	6
Zala	58	154	41	7	10
Főváros	830	837	797	20	13
Összesen	2129	3981	1545	128	456

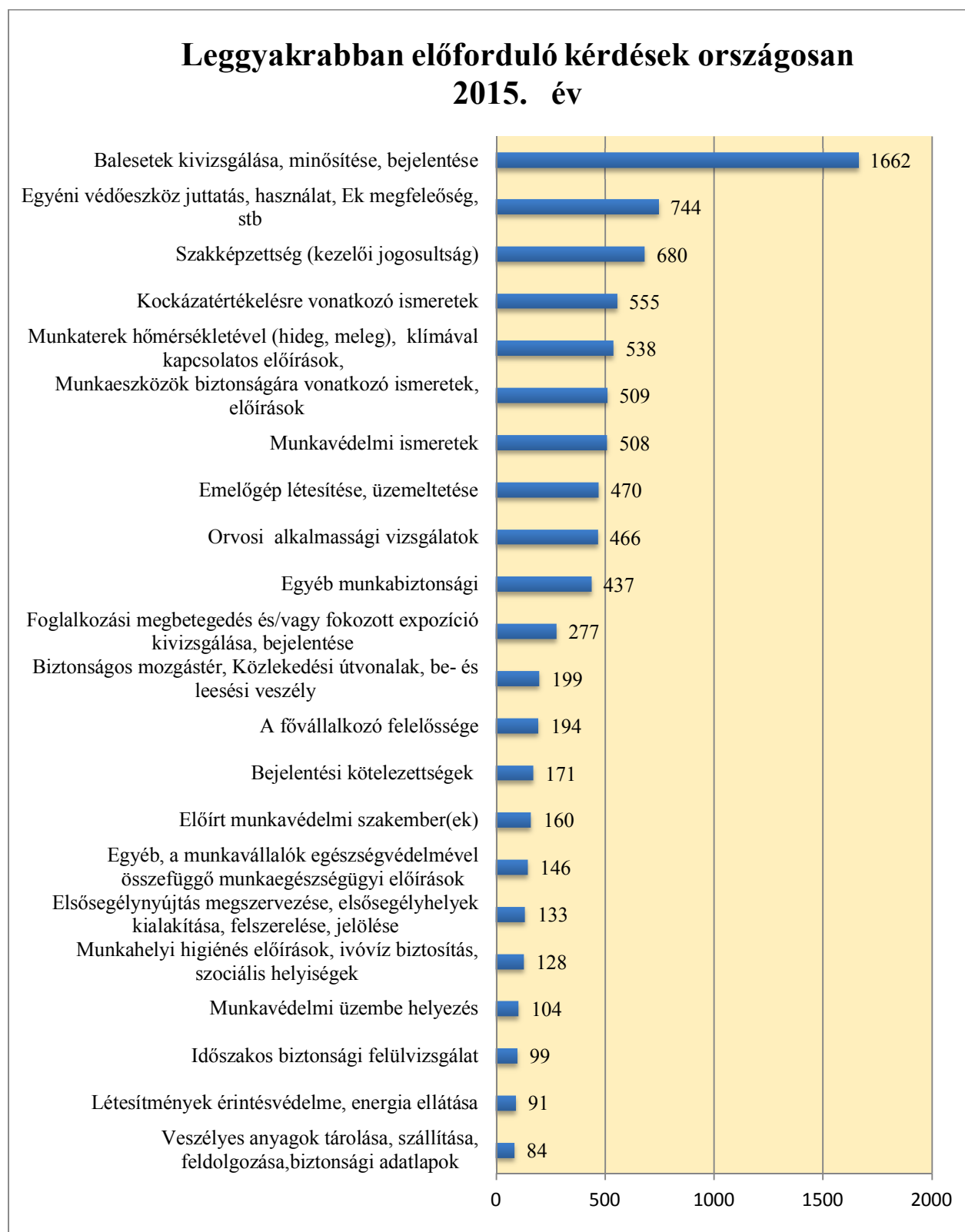
A Nemzetgazdasági Minisztérium Munkafelügyeleti Főosztálya által a hatósági munkától elkülönítetten működtetett Munkavédelmi Információs és Tanácsadó Szolgálathoz 2015-ben 4 444 (db) megkeresés érkezett, ebből 4 288 fő telefonon, 144 e-mailben érdeklődött, személyes tanácsadásra (12 fő) az év első negyedévében megrendezett az „Ipar Napjai, Mach-Tech kiállítás” keretében volt lehetőség. A tájékoztatások alkalmával összesen 5 417 kérdés megválaszolására került sor. (8. számú táblázat)

Munkavédelmi Információs és Tanácsadó Szolgálat	Megkeresések száma (db)	Kérdések száma (db)
Telefonos	4 288	5 198
Írásos (e-mail, levél)	144	207
Személyes	12	12
Összesen:	4 444	5417

2015-ben a munkabiztonság területén a legtöbb kérdés a munkahelyen történt balesetek kivizsgálásával, a baleseti események minősítésével, a munkabaleseti jegyzőkönyv kitöltésével kapcsolatban merült fel. Továbbra is sokan kértek információt – úgy a munkáltatók, mint a

munkavállalók, – az egyéni védőeszközökre vonatkozó ismeretekkel kapcsolatban. A 2016-ban életbelépő jogszabályváltozás miatt megnőtt az érdeklődés az építő- és anyagmozgató gépek kezelői képzésének érvényessége, jogosultsága iránt. (14. számú ábra)

14. számú ábra

9. EGYÉB TAPASZTALATOK

a Az ellenőrzések fogadtatásával kapcsolatos tapasztalatok (munkáltatók, munkavállalók)

Általánosságban elmondható, hogy a munkáltatók az ellenőrzések során együttműködőek, akárcsak a munkavállalók. A nagyobb munkáltatók általában készségesen, segítőkészen állnak a munkavédelmi ellenőrzésekhez, tudva, hogy közös érdekünk az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek megvalósítása. A kisebb, általában szabálytalanul foglalkoztató, a munkavédelmi követelményeket nem ismerő, és be nem tartó munkáltatók esetenként igyekeznek megakadályozni az ellenőrzés lefolytatását.

b Társhatósági közös ellenőrzések tapasztalatai

A különböző egyéb hatóságok kezdeményezésére, illetve bevonásával tartott közös ellenőrzések.

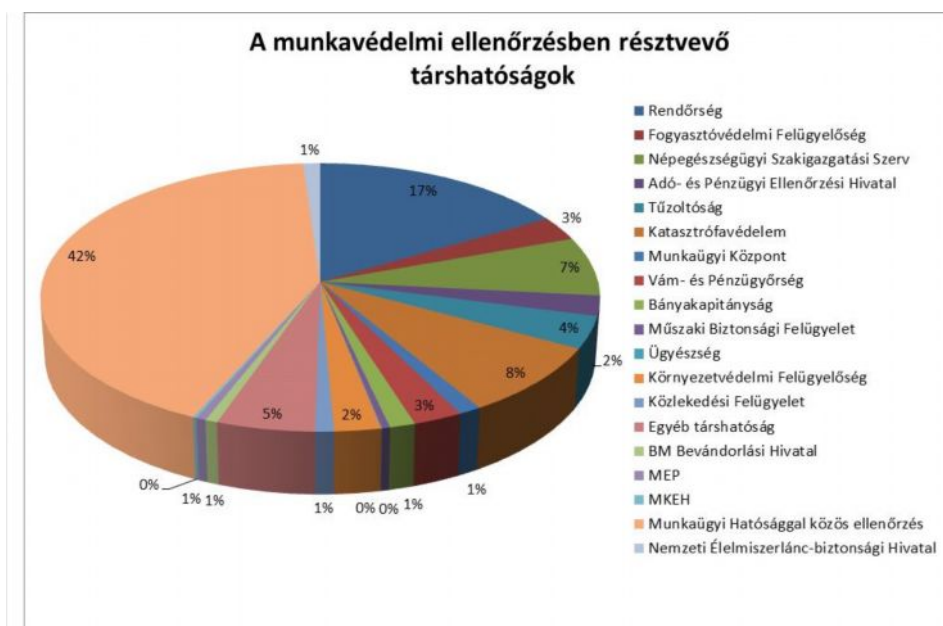
A 2015-ben lefolytatott közös ellenőrzések tapasztalatai alapján elmondható, hogy az ellenőrzésben részt vett hatóságok között az együttműködés jó volt, a hatóságok egymás munkáját kiegészítve, egymást segítve dolgoztak.

A társhatóságok közreműködésével 2015-ben 2 193 munkavédelmi ellenőrzés zajlott, mely összesen 1 414 ügyet jelent, az összes ellenőrzés 13,3%-át.

A társhatósági ellenőrzésre egyrészt akkor került sor, ha a helyszíni ellenőrzés jellege, irányultsága azt indokolta, illetve ha más hatóságok igényelték. A legnagyobb arányban a munkaügyi hatóság vett részt a közös ellenőrzésekben. A munkaügyi hatóságot leszámítva leggyakrabban a rendészeti szervek működtek közre. A munkavédelmi hatóság a rendőrség segítségét rendszerint olyan munkáltatók vonatkozásában, olyan munkavégzési helyszínek ellenőrzésénél kérte, ahol a hely jellege azt megkívánta, illetve ahol korábban a munkáltató megghiúsította az ellenőrzést, vagy jelentős mértékben akadályozta azt. 2015. évben a rendőrhatalósággal közösen több mint 364 ellenőrzést folytatott le a munkavédelmi hatóság; az adó- és vámhatósággal, a fogyasztóvédelmi valamint a népegészségügyi szakigazgatási szervek közreműködésével pedig összesen 329 db vizsgálatot.

A munkavédelmi ellenőrzésben résztvevő társhatóságok megoszlását a 15. számú ábra szemlélteti.

15. számú ábra

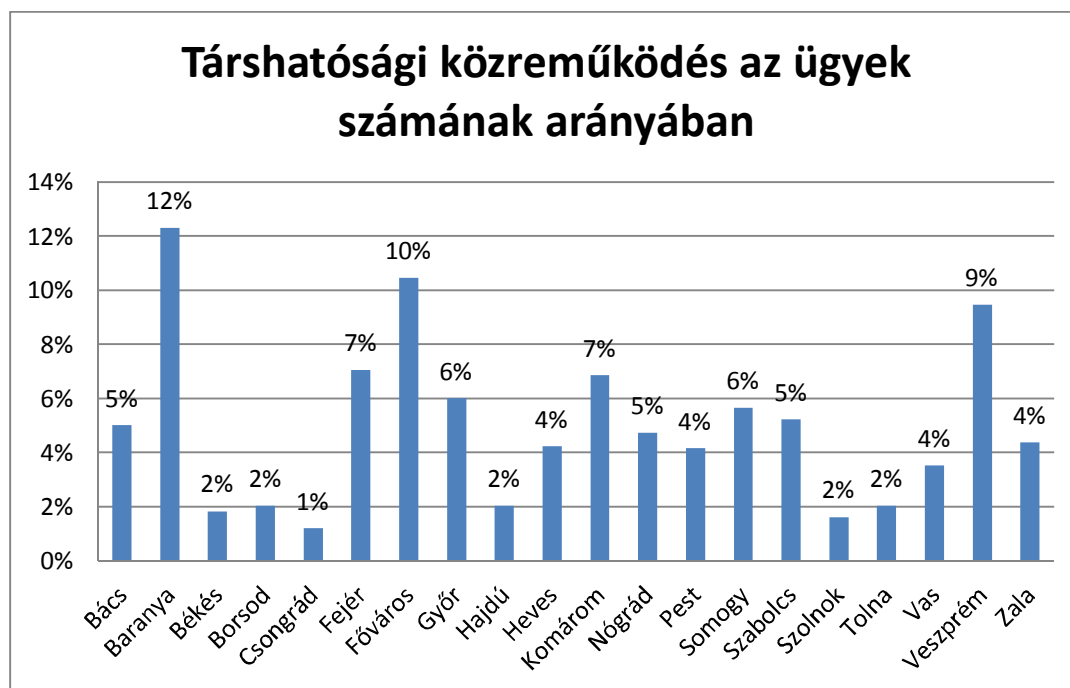
A munkavédelmi ellenőrzésben résztvevő társhatóságok megoszlása 2015. évben

Megyéenként eltérő a társhatósági együttműködések intenzitása, mely több okra vezethető vissza. A kormányhivatalok által összefogott Éves Összevont Ellenőrzési Terv képezte 2015-ben a megyei munkavédelmi hatóságok társhatósági együttműködésének alapját, melyek nyomán megyéenként különbözőképpen zajlottak le a társszervekkel közös ellenőrzések.

A társhatósági ellenőrzések megyéenkénti megoszlását a 16. számú ábra mutatja.

16. számú ábra

Társhatósági ellenőrzések megoszlása megyéenként a 2015. évben

A megyei munkavédelmi hatóságok beszámolóí szerint a társhatósági együttműködések hatékonyan zajlottak, egymás munkáját segítve, kiegészítve jártak el az érintettek. Nehézséget egyedül az ellenőrzések lefolytatásához szükséges időtartamok jelentős eltérése okozott.